

KIỂM TRA VỀ TRUYỆN TRUNG ĐẠI

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm lại những kiến thức cơ bản về truyện trung đại Việt Nam : những thể loại chủ yếu, giá trị nội dung và nghệ thuật của những tác phẩm tiêu biểu.
- Qua bài kiểm tra, đánh giá được trình độ của mình về các mặt kiến thức và năng lực diễn đạt.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

1. Đây là bài kiểm tra nêu việc HS ôn tập ở nhà hoặc trên lớp là rất quan trọng. HS ôn tập bằng hình thức chuẩn bị theo câu hỏi gợi ý trong SGK.

2. Khi học phần truyện trung đại, HS học những trích đoạn, những tác phẩm cụ thể, khi ôn tập và kiểm tra có lúc các em lại phải trả lời những câu hỏi mang tính chất khái quát, tổng hợp xuyên suốt một vài tác phẩm. GV cần gợi ý HS những câu hỏi khó, qua đó vừa rèn luyện, vừa kiểm tra năng lực tư duy khái quát, tổng hợp của HS.

3. Về nội dung kiểm tra, GV có thể dựa vào những gợi ý trong SGK để ra những câu hỏi hoặc cụ thể hơn, hoặc so sánh, tổng hợp mang tính sáng tạo. Về hình thức kiểm tra, có thể kiểm tra viết hoặc vấn đáp. Nếu kiểm tra vấn đáp thì từng câu hỏi cần có đáp án về hướng trả lời, những kiến thức cơ bản trong khi trả lời.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

GV hướng dẫn ôn tập cho HS trước khi kiểm tra.

1. HS nắm lại một cách khái quát nhất những trích đoạn, những tác phẩm truyện trung đại đã học. HS xem lại bài học, trả lời câu 1 trong SGK bằng cách lập bảng thống kê, ghi những kiến thức cần thiết vào từng cột. Khi điền vào bảng, HS cần lưu ý trình tự dạy – học, tác phẩm nào học trước thì ghi trước. Cột *Nội dung chủ yếu* và cột *Đặc sắc nghệ thuật*, chỉ cần ghi rất tóm lược, cô đọng những nét chủ yếu, đặc sắc nhất.

2. Ôn tập về truyện trung đại theo *những chủ đề chính xuyên suốt* toàn bộ tác phẩm.

a) Chủ đề *phản ánh hiện thực xã hội phong kiến* với bộ mặt xấu xa của giai cấp thống trị.

– Ăn chơi xa hoa, truy lạc (*Chuyện cũ trong phủ chúa Trịnh*).

– Hèn nhát, thắn phục ngoại bang một cách nhục nhã (*Hoàng Lê nhất thống chí* – Hồi thứ mươi bốn).

– Giả dối, bất nhân, vì tiền mà tảng tận lương tâm (*Mã Giám Sinh mua Kiều*).

b) Chủ đề người phụ nữ qua *Chuyện người con gái Nam Xương* và qua các trích đoạn *Truyện Kiều*.

– Số phận bi kịch : đau khổ, oan khuất (số phận của Vũ Nương), bi kịch điển hình của người phụ nữ (nhân vật Thuý Kiều hội đủ những đau khổ của người phụ nữ trong xã hội xưa mà hai bi kịch lớn nhất là bi kịch tình yêu tan vỡ và bi kịch nhân phẩm bị chà đạp).

– Vẻ đẹp người phụ nữ :

+ Vẻ đẹp về nhan sắc, tài năng (Thuý Vân, Thuý Kiều) ;

+ Vẻ đẹp tâm hồn, phẩm chất : hiếu thảo, thuỷ chung son sắt (Vũ Nương, Thuý Kiều), khát vọng tự do, công lí chính nghĩa (Thuý Kiều).

c) Chủ đề người anh hùng.

– Người anh hùng với lí tưởng đạo đức cao đẹp qua hình tượng Lục Vân Tiên (*Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga*).

+ Lí tưởng theo quan niệm tích cực của Nho gia : "Nhớ câu kiến nghĩa bất vi – Làm người thế ấy cũng phi anh hùng".

+ Lí tưởng theo quan niệm đạo lí của nhân dân : trừu trị cái ác, cứu giúp những người hoạn nạn.

– Người anh hùng dân tộc qua hình tượng Nguyễn Huệ (*Hoàng Lê nhất thống chí* – Hồi thứ mươi bốn).

+ Lòng yêu nước nồng nàn ;

+ Quả cảm, tài trí ;

+ Nhân cách cao đẹp.

3. Ôn tập tác phẩm *Truyện Kiều*.

a) HS xem lại SGK, nêu lên những nét chính về thời đại, gia đình, cuộc đời Nguyễn Du có ảnh hưởng lớn tới sự nghiệp văn học của ông.

b) HS tóm tắt *Truyện Kiều* theo ba phần : Gặp gỡ và đính ước, Gia biến và lưu lạc, Đoàn tụ. HS phải nắm được vị trí của từng đoạn trích giảng trong kết cấu *Truyện Kiều*.

c) Giá trị nhân đạo của *Truyện Kiều* qua các đoạn trích trong SGK :

– Khẳng định, đề cao con người (*Chị em Thuý Kiều*).

– Lên án, tố cáo thế lực tàn bạo chà đạp lên con người (*Mã Giám Sinh mua Kiều*).

- Thương cảm trước những đau khổ, bi kịch của con người (*Mã Giám Sinh mua Kiều, Kiều ở lầu Ngưng Bích*).
 - Đề cao tấm lòng nhân hậu, đề cao ước mơ công lí chính nghĩa (*Thúy Kiều báo ân báo oán*).
- d) Thành công nghệ thuật của *Truyện Kiều*
 - Nghệ thuật miêu tả thiên nhiên :
 - + Trực tiếp miêu tả thiên nhiên (*Cảnh ngày xuân*).
 - + Tả cảnh ngụ tình (*Kiều ở lầu Ngưng Bích*).
 - Nghệ thuật miêu tả nhân vật :
 - + Khắc họa nhân vật bằng bút pháp nghệ thuật ước lệ (*Chị em Thúy Kiều*).
 - + Khắc họa tính cách nhân vật qua miêu tả ngoại hình, ngôn ngữ, cử chỉ (*Mã Giám Sinh mua Kiều*).
 - + Miêu tả đời sống nội tâm nhân vật qua ngôn ngữ độc thoại và nghệ thuật tả cảnh ngụ tình (*Kiều ở lầu Ngưng Bích*).
 - + Khắc họa tính cách nhân vật qua ngôn ngữ đối thoại (*Thúy Kiều báo ân báo oán*).